

ONDER DE AANDACHT

LANDELIJKE DAG RAVON

Op zaterdag 12 november vindt de jaarlijkse RAVON-dag plaats. Deze wordt gehouden in het Linnaeusgebouw van de Radboud Universiteit, gelegen naast het Natuurplaza waarin RAVON is gehuisvest. Deelname is gratis. Op het programma staan onder meer lezingen over amfibieënsterfte in straatkolken, het belang van genetisch onderzoek in natuurbeheer, onderzoek naar Beekprikken, zenderonderzoek aan beekvissen, exotische vissen, adderonderzoek in het Mantingerveld, de populatiestructuur van de Ringslang en natuurfotografie. In de pauze kan de boeken- en informatiemarkt worden bezocht. De RAVON-dag begint om 9.30 uur en eindigt om 16.00 uur met een borrel in Natuurplaza.

FOTO: PEDRO JANSSEN

LANDELIJKE DAG SOVON

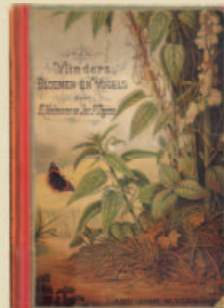
Op zaterdag 26 november 2011 organiseert SOVON Vogelonderzoek Nederland, in samenwerking met Vogelbescherming Ne-

derland, de Nederlandse Ornithologische Uni (NOU) en Natuurplaza, haar landelijke dag. Deze wordt gehouden in De Refter en het Erasmusgebouw, Erasmusplein 3, 6525 HT Nijmegen. In vijf zalen vinden er ruim 30 verschillende lezingen plaats. Onder meer over de Grauwe klauwier, de Middelste bonte specht, trektellen, boomkruipers, hamsterbeheer, wilde bijen, Boerenzwaluwen, Scholeksters en Huismussen. Ook worden er maar liefst vijf nieuwe boeken gepresenteerd, onder andere over de Grauwe klauwier, de Steenuil en Natuur in Nederland. Ook is er een markt met meer dan 70 stands met natuurboeken, reizen en informatie. Deelname is gratis, maar aanmelding via www.sovon.nl/landelijkedag is gewenst. De SOVON-dag begint om 9.30 uur en eindigt om 16.30 uur.

denlaan 38-40 te Amsterdam. Na afloop van de lezingen is er gelegenheid om het Heimans Diorama in het Aquariumgebouw in Artis te bekijken. Meer informatie over het programma is te vinden op de internetpagina www.heimansenthijssstichting.nl.

De kosten voor de dag bedragen € 30,- (donateurs Heimans en Thijssse Stichting/Artisleden € 25,-). Aanmelding vóór 19 november 2011 bij de Heimans en Thijssse Stichting, Postbus 20123, 1000 HC Amsterdam, of per e-mail aan: heimans-en-thijssse-st@planet.nl. Gelieve het bedrag over te maken op rekeningnummer 3831069 ten name van de Heimans en Thijssse Stichting te Amsterdam onder vermelding van 'Heimanssymposium' en de namen van de deelnemers voor wie betaald wordt.

HEIMANS EN THIJSSE DAG OP 10 DECEMBER 2011

De erfenis van Eli Heimans (1861-1914) nu

Ter gelegenheid van het feit dat Eli Heimans 150 jaar geleden werd geboren, wordt op de Heimans en Thijssse Dag op 10 december 2011 aandacht besteed aan zijn leven en werk. De dag wordt dit jaar samen met Artis georganiseerd en vindt plaats in de collegezaal van gebouw De Volharding in Artis, Plantage Mid-

RECTIFICATIE

Tot onze spijt is Jan Boeren niet vermeld in het dankwoord met betrekking tot de hulp die werd verleend bij de totstandkoming van het themanummer "Natuur in het Grenspark Maas-Swalm-Nette" van het Natuurhistorisch Maandblad van oktober 2011. Daarom alsnog heel erg bedankt voor je hulp bij de themaredactie.

De redactie

BINNENWERK BUITENWERK

OP DE INTERNETPAGINA WWW.NHGL.NL IS DE MEEST ACTUELE AGENDA TE RAADPLEGEN

● **WOENSDAG 2 NOVEMBER** is er **Kringsoverleg** in het GroenHuis, Godsweerderstraat 2 te Roermond. Aanvang 20.00 uur.

● **DONDERDAG 3 NOVEMBER** organiseert de **Paddenstoelenstudiegroep** een practicumavond in het IVN-zaaltje aan de Ransdalerstraat 64 te Ransdaal. Aanvang 19.30 uur. Verplichte opgave bij Henk Henczyk via tel. 045-8501391.

● **DONDERDAG 3 NOVEMBER** houdt Nico Ploumen voor **Kring Maastricht** een lezing over dagvlinders in de

Fransse Alpen in het Natuurhistorisch Museum, de Bosquetplein 6 te Maastricht. Aanvang 20.00 uur.

● **ZATERDAG 5 NOVEMBER** leidt Martin Zilverstand (verplichte opgave en meer informatie via tel. 045-5456777) voor de **Paddenstoelenstudiegroep** een excursie naar de Breinigerberg nabij Stolberg (D).

● **MAANDAG 7 NOVEMBER** verzorgt de **Molluskenstudiegroep Limburg** een werkavond in Grevenbicht. Meer informatie en opgave bij Stef Keulen via tel. 045-4053602, biosk@home.nl.

● **DONDERDAG 10 NOVEMBER** organiseert de **Paddenstoelenstudiegroep**

een practicumavond in het IVN-zaaltje aan de Ransdalerstraat 64 te Ransdaal. Aanvang 19.30 uur. Verplichte opgave bij Henk Henczyk via tel. 045-8501391.

● **VRIJDAG 11 NOVEMBER** houdt de **Herpetologische Studiegroep** i.s.m. de **Zoogdierenwerkgroep** een varia-avond. Aanvang 20.00 uur in het GroenHuis, Godsweerderstraat 2 te Roermond.

● **VRIJDAG 11 NOVEMBER** is er een **SOK**-avond in het Natuurhistorisch Museum, de Bosquetplein 6 te Maastricht. Aanvang 19.30 uur.

● **ZATERDAG 12 NOVEMBER** leidt Henk

Henczyk (verplichte opgave via tel. 06-12572544) voor de **Paddenstoelenstudiegroep** een excursie naar het Stammenderbos. Vertrek om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats bij het AZC Moorheide te Spaubeek.

● **ZONDAG 13 NOVEMBER** leidt Mark Verhaegh (aankomen via tel. 046-4526239; markdoreen@wanadoo.nl) voor de **Plantenstudiegroep** een herfstwandeling rondom Mariahoop. Vertrek om 11.00 uur vanaf Café Boszicht, Annedaalderweg 73 te Maria Hoop.

● **MAANDAG 14 NOVEMBER** houdt **Kring Heerlen** een avond over inheemse varen met lezingen door

Pierre Thomas, Olaf Op den Kamp en Nigel Harle. Aanvang om 20.00 uur in Zalencentrum 't Sjaater Hoes, Schaesbergerstraat 27 te Kerkrade.

● **DONDERDAG 17 NOVEMBER** organiseert de **Paddenstoelenstudiegroep** een practicumavond in het IVN-zaaltje aan de Ransdalerstraat 64 te Ransdaal. Aanvang 19.30 uur. Verplichte opgave bij Henk Henczyk via tel. 045-8501391.

● **VRIJDAG 18 NOVEMBER** houden Jean Claessens en Jac Kleijnen voor de **Plantenstudiegroep** een lezing over

Europese orchideeën, meesterlijke verleiders. Aanvang: 20.00 uur in het Natuurhistorisch museum Maastricht, de Bosquetplein 6, Maastricht.

● **WOENSDAG 23 NOVEMBER** organiseert de **Vlinderstudiegroep** een bijeenkomst in het Natuurhistorisch Museum, de Bosquetplein 6 te Maastricht. Aanvang: 20.00 uur.

● **DONDERDAG 24 NOVEMBER** houdt **Kring Venlo** een varia-avond waar de leden korte presentaties verzorgen. Aanvang: 19.30 uur in Kinderboerde-

rij Hagerhof, Hagerlei 1 te Venlo.

● **VRIJDAG 25 NOVEMBER** is er een bijeenkomst van de **Vogelstudiegroep** met een lezing door Max Berlijn over zeevogels rondom Madeira en een jaaroverzicht van bijzondere waarnemingen door Patrick Palmen. Aanvang: 19.00 uur in de zaal de Ster, Raadhuisstraat 13 te Roermond-Maasniel.

● **ZONDAG 27 NOVEMBER** kapt **Werkgroep De Driestruik** bomen in natuurgebied de Driestruik. Verzamelen om 9.00 uur bij de verzinkte

poort aan de Driestruikweg te Roermond. Einde om 13.00 uur.

● **WOENSDAG 30 NOVEMBER** verzorgt de **Molluskenstudiegroep Limburg** een werkvond in Echt. Meer informatie en opgave bij Stef Keulen via tel. 045-4053602, biosk@home.nl.

● **DONDERDAG 8 DECEMBER** geeft Henk Heijligers voor **Kring Maastricht** een lezing over 80 jaar Stichting het Limburgs Landschap. De bijeenkomst vindt plaats in het Natuurhistorisch Museum, Bosquetplein 6 te Maastricht. Aanvang 20.00 uur.

COLOFON

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

Onderscheiden met de Koninklijke Erepennig

ADRES

Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, kantoor@nhgl.nl. www.nhgl.nl.

DAGELIJKS BESTUUR

H. Tolkamp (voorzitter), D. Frissen (secretaris), R. Geraeds (ondervoorzitter) & L. Horst (penningmeester).

KANTOOR

O. Op den Kamp, J. Cuypers, S. Teeuwen, K. Letourneur & R. Steverink.

LIDMAATSCHAP

€ 27,50 p/j. Leden t/m 23 j. & 65+ € 13,75; bedrijven, verenigingen, instellingen e.d. € 82,50. O. Weinreich, ledenadministratie@nhgl.nl. Rekeningnummer: 159023742. BIC: RABONL2U, IBAN: NL73RABO0159023742. België: 000-1507143-54.

BESTELLINGEN/PUBLICATIEBUREAU

Publicaties zijn te bestellen bij het publicatiebureau, M. Lenders, publicatiebureau@nhgl.nl. Losse nummers € 4,-; leden € 3,50 (incl. porto), themanummers € 7,-. ING-rekening: 429851. BIC: INGBNL2A, IBAN: NL31INGB0000429851. België: 000-1616562-57.

MOSSENSTUDIEGROEP

P. Spreuwenberg, Kleikoeleweg 25, 6371 AD Landgraaf, mossen@nhgl.nl.

PADDENSTOLENSTUDIEGROEP

H.J. Henczyk, Schachtstraat 41, 6432 AR Hoensbroek, paddestoelen@nhgl.nl.

PLANTENSTUDIEGROEP

O. Op den Kamp, Canisiusstraat 40, 6462 XJ Kerkrade, planten@nhgl.nl.

PLANTENWERKGROEP WEERT

J. Verspagen, Biest 18a, 6001 AR Weert, weert@nhgl.nl.

SPRINKHANENSTUDIEGROEP

W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, sprinkhanen@nhgl.nl.

STUDIEGROEP ONDERAARDSE KALKSTEENGROEVEN

H. Ogg, Kreugelstraat 37, 5616 SE Eindhoven, sok@nhgl.nl.

VISSENWERKGROEP

V. van Schaik, Sint-Luciaweg 20, 6075 EK Herkenbosch, vissen@nhgl.nl.

VLINDERSTUDIEGROEP

J. Queis, Spaanse singel 2, 6191 GK Beek, vlinders@nhgl.nl.

VOGELSTUDIEGROEP

R. van der Laak, Bethlehemstraat 34, 6418 GK Heerlen, vogels@nhgl.nl.

WERKGROEP DRIESTRUIK

W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, driestruik@nhgl.nl.

ZOOGDIERENWERKGROEP

J. Regelink, Papenweg 5, 6261 NE Mheer, zoogdieren@nhgl.nl.

KRINGEN

KRING HEERLEN

J. Adams, Huyn van Rodenbroeckstraat 43, 6413 AN Heerlen, heerlen@nhgl.nl.

KRING MAASTRICHT

B. Op den Camp, Ambiorixweg 85, 6225 CJ Maastricht, maastricht@nhgl.nl.

KRING ROERMOND

M. de Ponti, Parklaan 10, 6045 BT Roermond, roermond@nhgl.nl.

KRING VENLO

F. Coolen, La Fontainestraat 43, 5924 AX Venlo, venlo@nhgl.nl.

KRING VENRAY

P. Palmen, tel. 06-30266324, venray@nhgl.nl.

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

REDACTIE O. Op den Kamp (hoofdredactie), H. Heijligers, J. Hermans, M. Lejeune, A. Lenders, A. Ovaa, G. Verschoor & J. Willems, redactie@nhgl.nl.

RICHTLIJNEN VOOR KOPIJ-INZENDING Diegenen die kopij willen inzenden, dienen zich te houden aan de richtlijnen voor kopij-inzending. Deze kunnen worden aangevraagd bij de redactie of zijn te bekijken op www.nhgl.nl.

LAY-OUT & OPMAAK Van de Manakker, Grafische communicatie, Maastricht, mvandemanakker@xs4.all.nl.

EDITING SUMMARIES J. Klerkx, Maastricht.

DRUK SHD Grafimedia, Swalmen.

COPYRIGHT Auteursrecht voorbehouden.

Overname slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

ISSN 0028-1107

STICHTINGEN

STICHTING NATUURPUBLICATIES LIMBURG

Uitgever van publicaties, boeken en rapporten, snl@nhgl.nl.

STICHTING DE LIERELEI

Projectbureau voor onderzoek van natuur en landschap in Limburg, lierelei@nhgl.nl.

STICHTING NATUURBANK LIMBURG

Stichting voor het beheer van de waarnemingsgegevens van het NHGL, natuurbank@nhgl.nl. Waarnemingen doorgeven: www.natuurbank.nl

STICHTING IR. D.C. VAN SCHAÏK

Stichting voor het beheer van onderaardse kalksteengroeven in Limburg. Postbus 2235, 6201 HA Maastricht, vanschajkstichting@nhgl.nl.

STUDIEGROEPEN

FOTOSTUDIEGROEP

B. Morelissen, Agrimonie 14, 5931 ST Tegelen, foto@nhgl.nl.

HERPETOLOGISCHE STUDIEGROEP

S. de Jong, Sportparklaan 11, 6097 CT Heel, herpetofauna@nhgl.nl.

LIBELLENSTUDIEGROEP

J. Hermans, Hertestraat 21, 6067 ER Linne, libellen@nhgl.nl.

MOLLUSKEN STUDIEGROEP LIMBURG

S. Keulen, Mesweg 10, 6336 VT Hulsberg, mollusken@nhgl.nl.

provincie limburg

Het uitgeven van het Natuurhistorisch Maandblad wordt mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de provincie Limburg.

